

RÓŻNORODNOŚĆ MYKOBIOTY NA WYBRANYCH STAŁYCH POWIERZCHNIACH W PIENIŃSKIM PARKU NARODOWYM W OKRESIE JESIENNO-ZIMOWYM – wstępne wyniki badań

Piotr Chachuła¹, Jan Bodziarczyk^{2,3}, Monika Gach³, Ewa Siedlarczyk³, Maciej Barczyk³, Magdalena Ziółek³

¹ Pieniński Park Narodowy, Krościenko n/Dunajcem, ul. Jagiellońska 107b;

² Zakład Bioróżnorodności Leśnej, Wydział Leśny, Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja w Krakowie, Al. 29 Listopada 46;

³ Koło Naukowe Leśników, Sekcja Botaniki Leśnej i Ochrony Przyrody, Wydział Leśny, Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja w Krakowie.

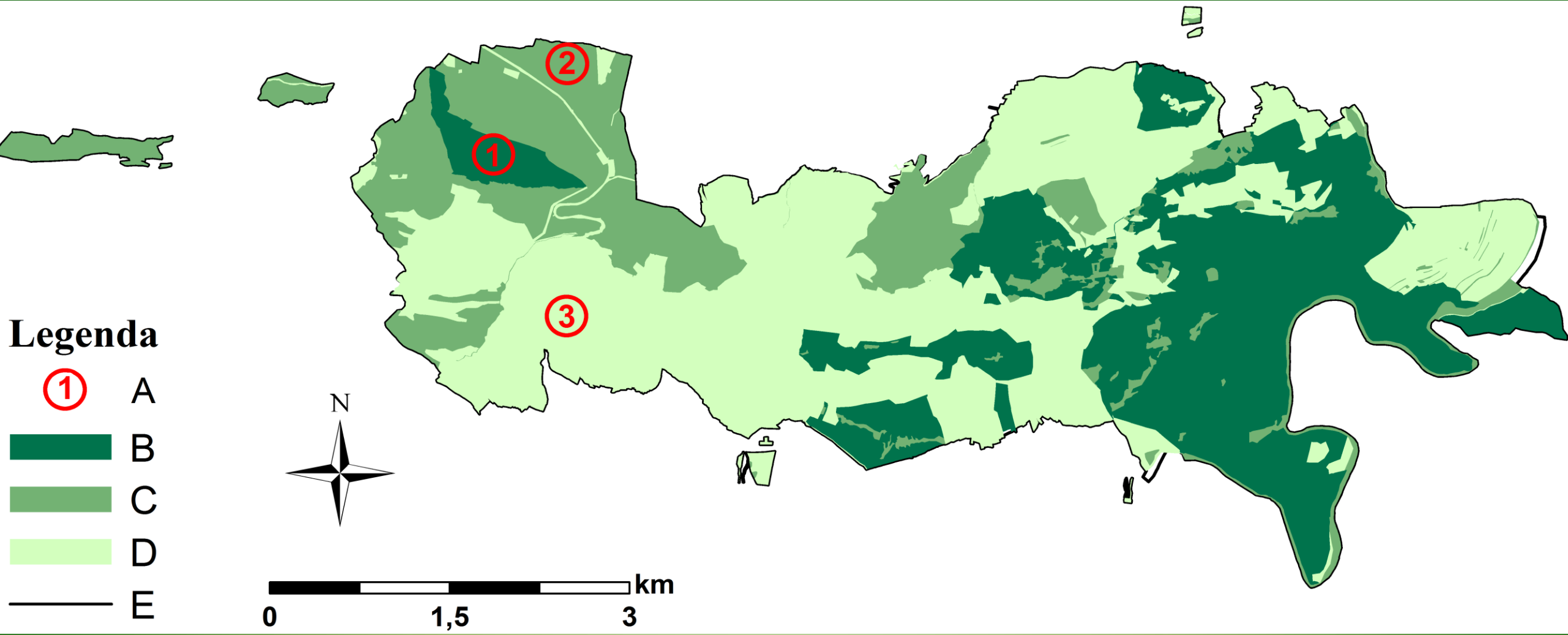
CEL BADAŃ

Po raz pierwszy prezentujemy nowe spojrzenie na różnorodność mykobioty Pienin, przez pryzmat wpływu rygorów ochronnych obszarów, na których grzyby występują. Rozpoczynając badania postawiliśmy sobie pytanie:

Czy rodzaj ochrony stosowanej na obszarze Parku, może mieć wpływ na bioróżnorodność mykobioty Pienin?

W tych badaniach skoncentrowaliśmy się głównie na grzybach, których owocniki wyrastają w okresie późnej jesieni i zimy.

OBIEKT BADAŃ

Lokalizacja obszaru badań

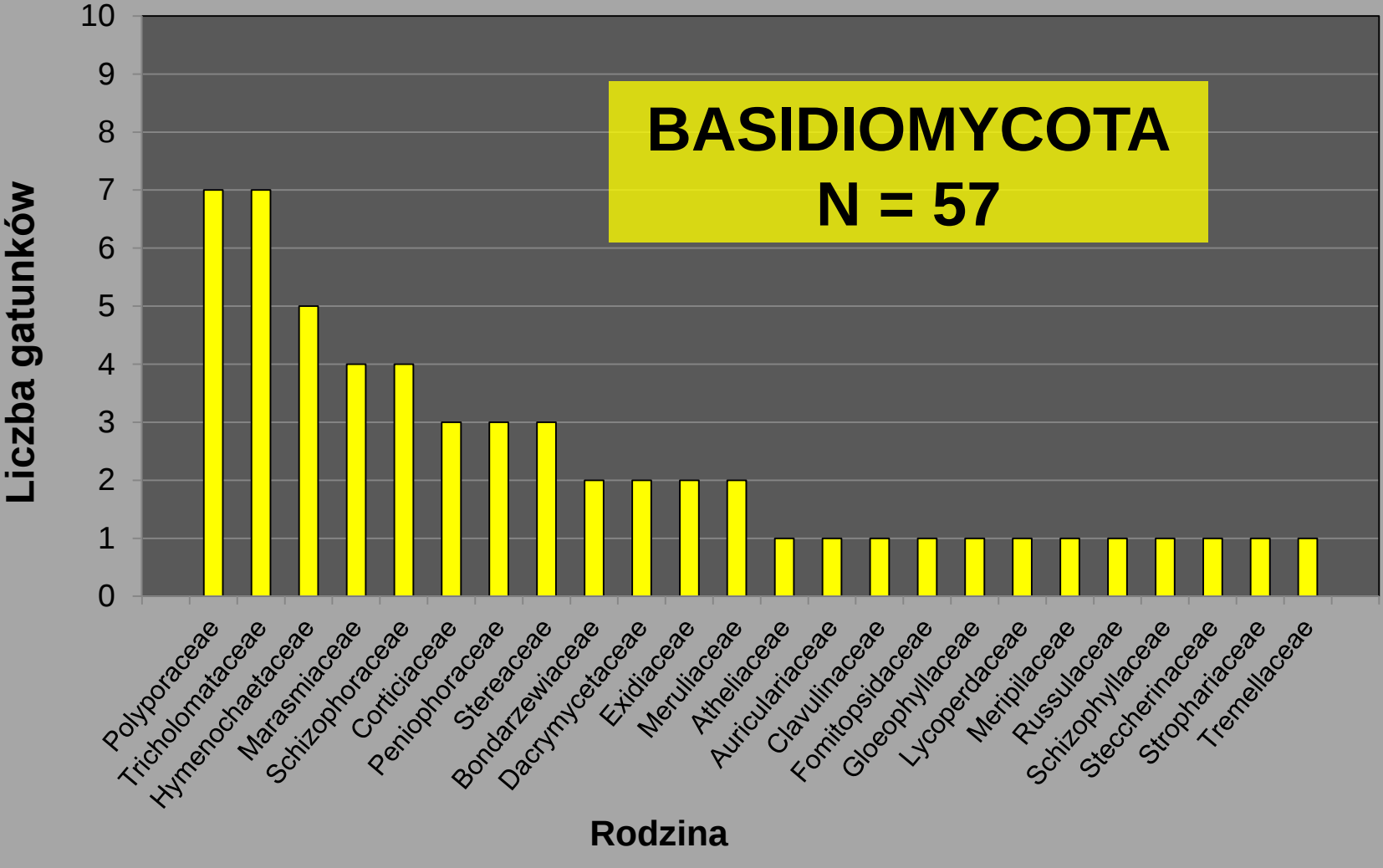
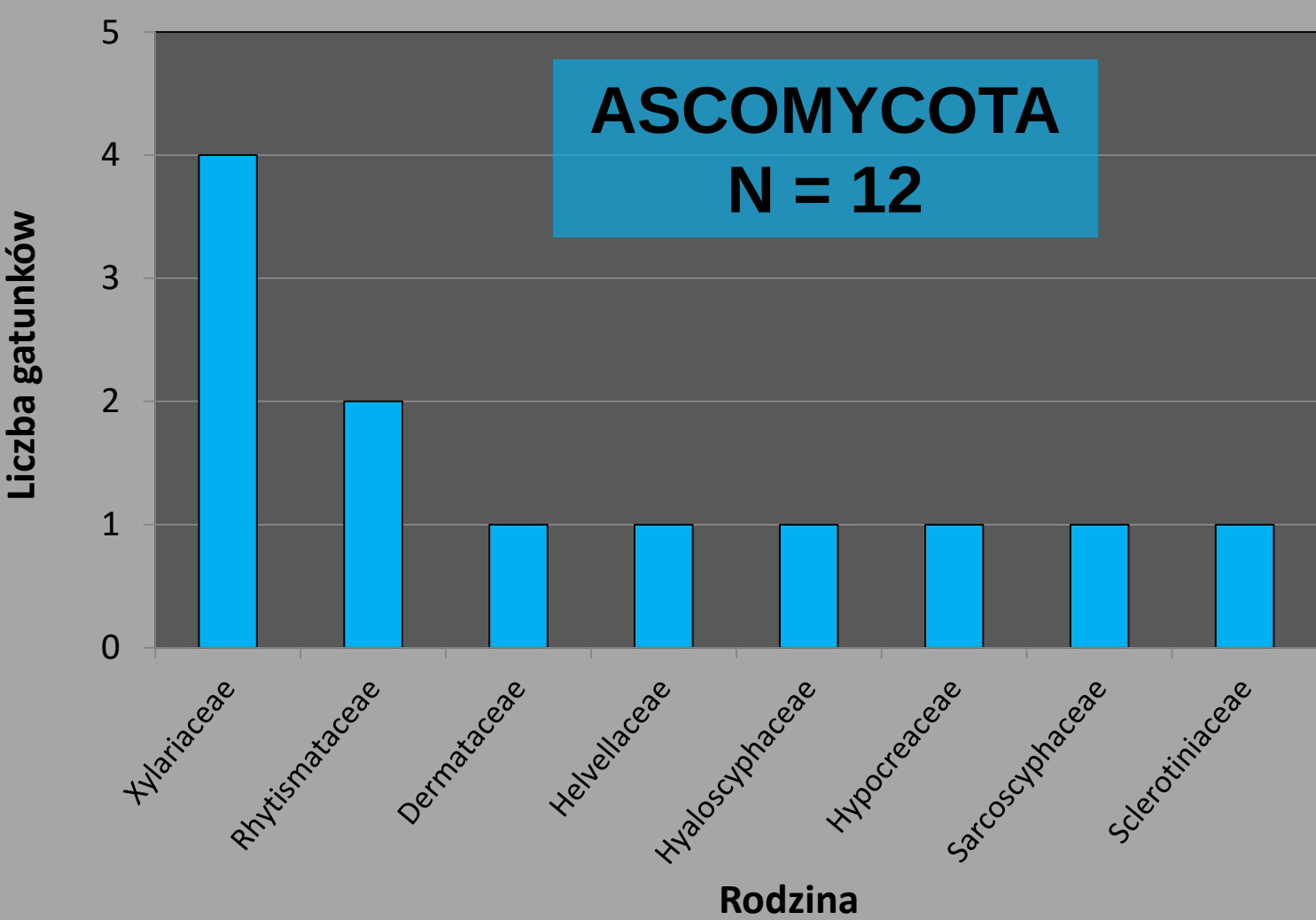
A – obiekty badawcze, B – obszar ochrony ścisłej, C – obszar ochrony czynnej, D – obszar ochrony krajobrazowej, E – granica PPN

METODY BADAŃ

Badania przeprowadzono w lutym 2014 roku i w październiku 2016 r. w trzech obszarach zachodniej części Pienińskiego Parku Narodowego. Szczegółowe analizy w terenie prowadzono na 15 stałych powierzchniach – każda o wielkości 100 m². Wybrane powierzchnie reprezentowały trzy rodzaje ochrony istniejące w Parku: ochronę ścisłą (Poręba), ochronę czynną (Lasek) i ochronę krajobrazową (Flaki). Podczas badań terenowych notowano gatunki grzybów występujących na każdej z 15-u powierzchni. W przypadkach wątpliwych zbierano okazy do analizy mikroskopowej w celu dokładnego oznaczenia taksonu. Materiały oznaczano przy pomocy mikroskopu świetlnego Biolar PZO z kontrastem Nomarskiego, używając przy tym obiektywu immersyjnego 100×. Preparaty mikroskopowe przygotowywano z owocników świeżych. Pomiary wykonywano na 20 próbach w wodzie.

WYNIKI

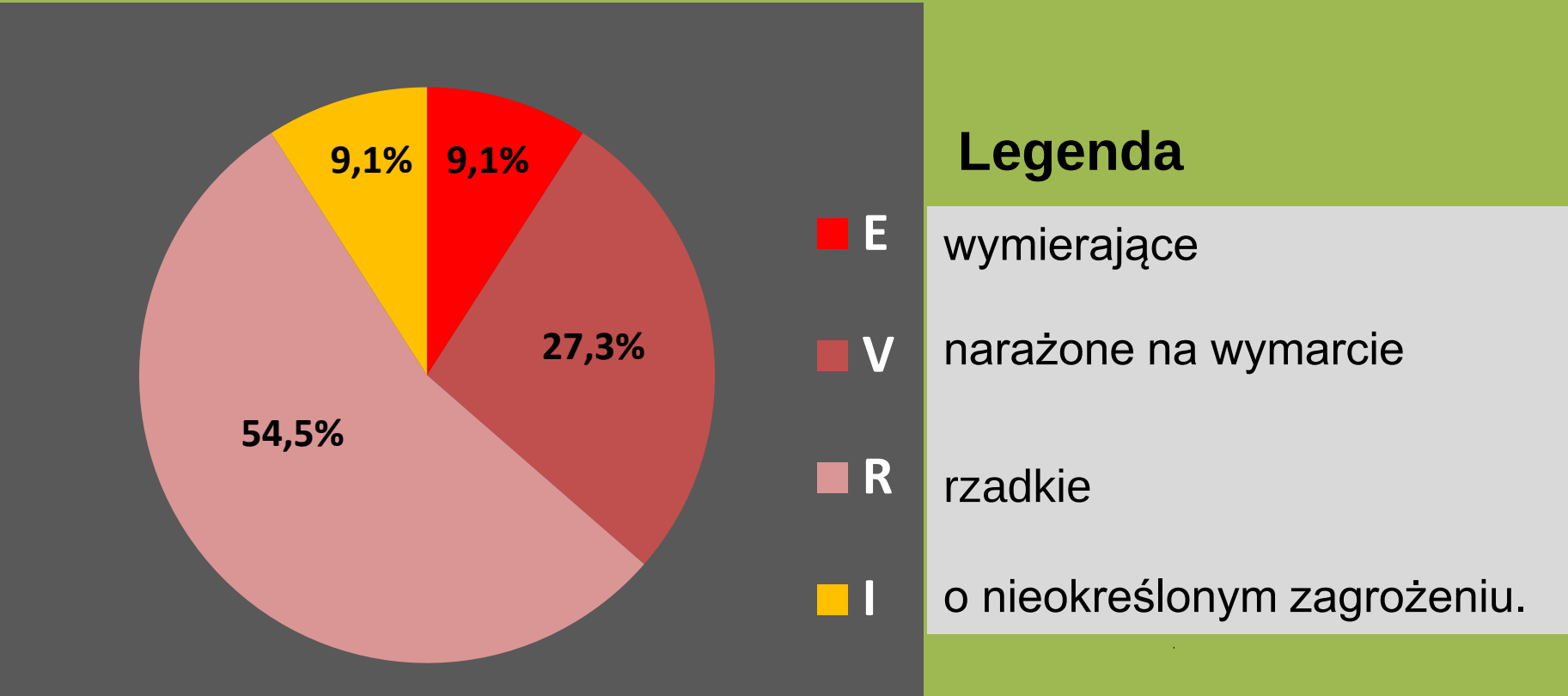
Na 15 stałych powierzchniach badawczych w okresie objętym badaniami stwierdzono łącznie 69 gatunków grzybów. wśród nich **12 grzybów workowych Ascomycota** i **57 grzybów podstawkowych Basidiomycota**.

Czyreń świerkowy *Phellinus chrysoloma*
– stwierdzony na martwym drewnie świerkowym

Najliczniej reprezentowane były grzyby saprotroficzne nadrewnowe i pasożytnicze atakujące drzewa. Najczęściej zasiedlanym przez te grzyby drzewem była jodła pospolita, na której stwierdzono 38% gatunków, wśród których dominował grzyb *Melampsorella caryophyllacearum*.

Gatunki rzadkie, chronione i zagrożone

Udział gatunków grzybów o różnej kategorii zagrożenia wg Czerwonej listy grzybów wielkoowocnikowych Polski

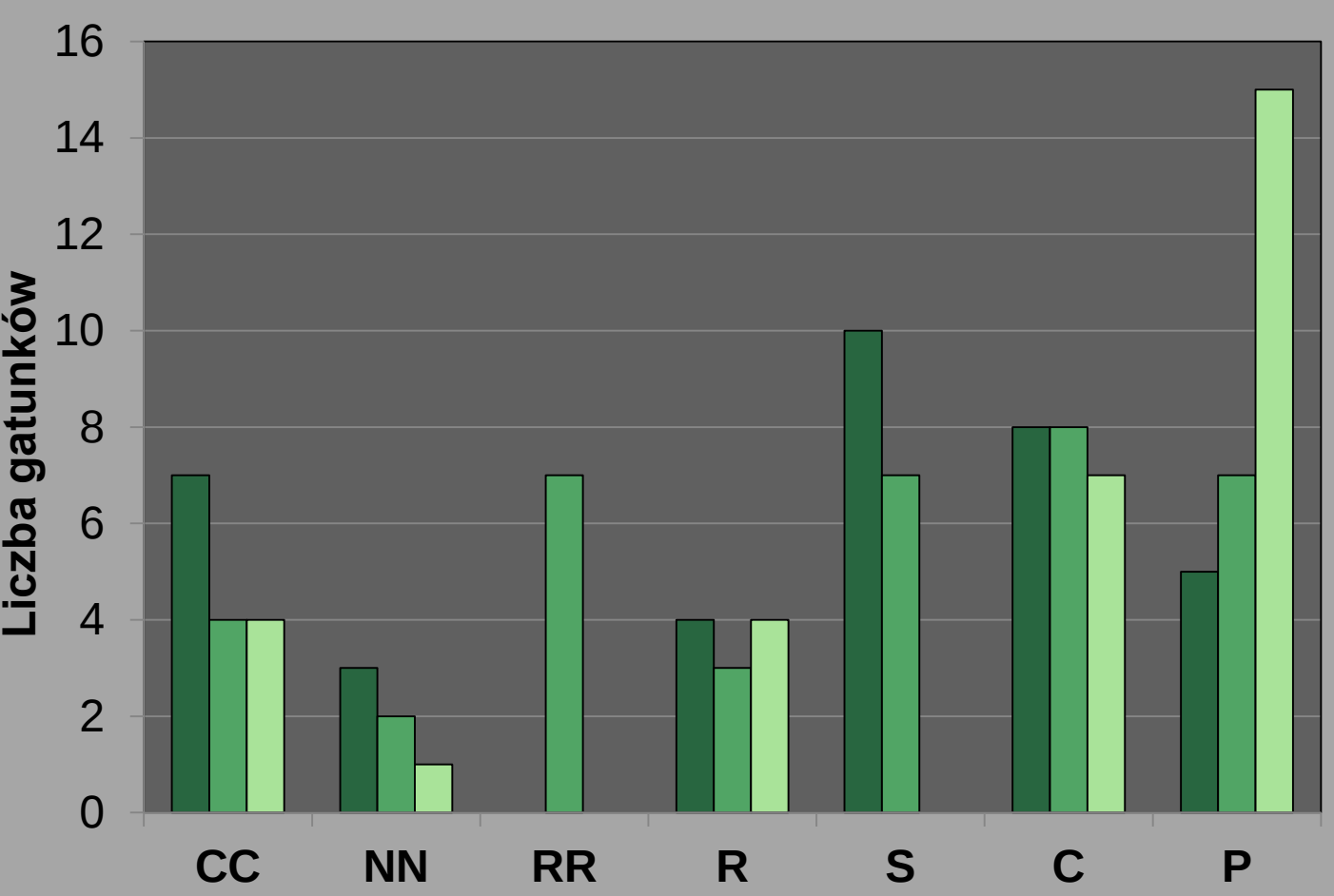
Żyłak czerwony *Phlebia rufa*
– rzadki gatunek, stwierdzony na jodli.

Fałdówka kędzierzawa *Plicatura crispa* – rzadki gatunek obserwowany na gałęziach leszczyny

Konkluzje

Pod względem walorów mykologicznych wyraźnie wyróżnia się obszar objęty ochroną ścisłą. W obszarze tym stwierdzono znacznie więcej gatunków grzybów cennych, czyli znajdujących się na czerwonych listach Polski i polskiej części Karpat, niż w pozostałych badanych obszarach. Z kolei w obszarze, gdzie stosowana jest czynna ochrona zaobserwowano najwięcej gatunków rzadkich i sporadycznych w skali Pienińskiego Parku Narodowego. Zdecydowanie odbiega od dwóch pierwszych obiektów (obszary objęte ochroną ścisłą i czynną) obszar, który stanowi własność prywatną, która podlega ochronie krajobrazowej.

Udział gatunków grzybów stwierdzonych w badanych obszarach w zależności od kategorii zagrożenia i częstości występowania w PPN

Legenda

A – ochrona ścisła (Poręba),
B – ochrona czynna (Lasek),
C – ochrona krajobrazowa (Flaki),
CC – gatunki zamieszczone na Czerwonej liście grzybów wielkoowocnikowych Polski i polskich Karpat,
NN – gatunki grzybów nie podawane wcześniej z terenu Parku,
RR – bardzo rzadkie,
R – rzadkie,
S – sporadyczne,
C – dość częste,
P – pospolite.